

Beslutningsforslag nr. B 10. Fremsat den 10. marts 2005 af Frode Sørensen (S), Morten Bødskov (S), Per Kaalund (S) og Lissa Mathiasen (S)

Forslag til folketingsbeslutning

om ændring af forsikringsaftaleloven, så forsikringstagerne har ret til at opsige deres forsikring med 1 måneds varsel uafhængigt af hovedforfaldsdatoen

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte et lovforslag om ændring af forsikringsaftaleloven, så forsikringstagerne fremover har ret til at opsige alle deres forsikringer med 1 måneds var-

sel uafhængigt af hovedforfaldsdatoen mod betaling af et engangsgebyr, der kun dækker administrationsomkostningerne.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en uændret fremsættelse af beslutningsforslag nr. B 62 fra folketingsåret 2004-05, 1. samling. Der henvises til Folketingstidende 2004-05, 1. samling, tillæg A side 4970 og 4973.

Hidtil har de fleste forsikringer kun kunnet opsiges med 1 måneds varsel før hovedforfaldsdatoen. Det har betydet en stavnsbinding af kunderne, der har ledt til begrænset mobilitet og konkurrence på forsikringsområdet.

Efter behandling i Folketinget af forslag til lov om ændring af lov om forsikringsaftaler, lov om erstatningsansvar og lov om kreditaftaler. (Nye regler i forsikringsaftaleloven om begrundelsespligt, lempelsesregel ved afgivelse af urigtige oplysninger, præmiebetaling, vejledning om acontobetaling og direkte krav ved skadevolders konkurs m.v. samt ændring af rentesatsen i visse formueretlige love) i foråret 2003 blev det besluttet, at forsikringsselskaberne per 1. juli 2004 skulle tilbyde deres kunder et produkt med 1 månedes opsigelsesvarsel, jf. lovforslag nr. L 169 (2002-03). Der henvises til Folketingstidende 2002-03, forhandlingerne side 5924, 10091 og 10510, tillæg A side 4362 og 4407 og tillæg B side 1631. Det er sikret som offentligretlig regel i § 57 i lov om finansiel virksomhed, som hører under Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Under behandling af lovforslag nr. L 169 kom justitsministeren med følgende løfte som svar på spm. 6 fra Retsudvalget:

»Som det også fremgår af lovforslagets bemærkninger og besvarelsen af de tidligere spørgsmål, er jeg imidlertid indstillet på at fremsætte et lovforslag om adgangen for forsikringstageren til at opsiges forsikringen i forsikringstiden, hvis det – mod forventning – viser sig, at der ikke inden for den tidshorisont på 1 år, som er oplyst af Forsikring & Pension, sker en tilfredsstillende udvikling på forsikringsmarkedet.«

En ny redegørelse fra brancheforeningen Forsikring & Pension (jf. Retsudvalget 2003-04, alm. del – bilag 1205) synliggør konsekvenserne af lovændringen og forsikringsselskabernes egen administration af ordningen. I langt de fleste tilfælde har forsikringsselska-

berne blot skabt et ekstra produkt med 1 måneds varsel. Der er dog to forhold, som ikke fremgår af rapporten, men som er afgørende for, at hverken mobilitet eller øget konkurrence opnås med de gældende regler:

1. I princippet er det kun nye kunder, som kan benytte sig af de korte varsler med det samme. For alle andre kunder gælder det, at de først kan benytte sig af den nye ordning 1 måned før hovedforfaldsdatoen. Det betyder, at hele den danske forsikringsportefølje stadig er bundet af de gamle regler, og det forhindrer mobiliteten.
2. De kunder, hvis selskaber kræver en præmieforøgelse på 6-8 pct. for forsikringer med kortere opsigelser, betaler en pris, der langt overstiger de omkostninger, som er forbundet med selve opsigelsen. Det er en merpris svarende til ca. 1.000 kr. ekstra om året blot for at sikre sig muligheden for at opsiges en forsikring med kort varsel. Den betydelige omkostning gør det naturligvis lidet attraktivt for kunderne at skifte forsikringsselskab før hovedforfald.

Forsikringsselskaberne begrunder blandt andet den høje pris med de administrative omkostninger, der er forbundet med, at kunderne skifter selskab. Det giver ingen mening, da alle forsikringsselskaber benytter sig af det samme elektroniske netværk (EDI), hvorfor selskaberne ikke har store udgifter forbundet med at administrere et skift. Det kan maksimalt beløbe sig til 50-100 kr. Tværtimod er det som regel det selskab, som modtager kunden, der har de største udgifter (bl.a. kontrol af kundens oplysninger).

Den høje pris begrundes også med, at kunderne vil spekulere i sæsonudsvingene i den forsikringsmæssige risiko (f.eks. at risikoen for at køre galt i ens bil er højere om vinteren end om sommeren). Dette er imidlertid ikke muligt, da alle ca. 150 selskaber i Danmark har samme sæsonudsving.

Derfor vil en kunde, der skifter selskab, ikke opnå nogen sæsonmæssig gevinst. Kunden kan naturligvis opnå en gevinst ved at skifte, men det sker typisk, fordi et andet selskab evner at køre med lavere omkostninger og derfor kan tilbyde en lavere pris. Det har

dog intet med risiko at gøre. I stedet handler det om, at selskaberne er bange for at miste deres kunder i utide, hvorfor de pålægger kunden en form for loyalitetsrisikopris.

Det konkluderes yderligere i redegørelsen, at forsikringstagerne ikke er interesserede i den nye ordning. Men når selskaberne fastholder kunderne i, at de kun kan skifte fra de gamle regler 1 måned før hovedforfald, og at selskaberne samtidig opkræver en betragtelig merpris for at benytte produktet, har det stor negativ indvirkning på incitamentet til at skifte selskab.

Med branchens redegørelse og den aktuelle situation på forsikringsmarkedet kan man spørge sig selv, om individets valgfrihed er sikret. Desuden må det give stof til eftertanke, om intentionen med § 57 i lov om finansiel virksomhed, nemlig at øge mobiliteten og skærpe konkurrencen på forsikringsmarkedet er imødekommet.

Til dette kan der kun svares nej.

Spøgsålet er, om det eksisterende regelsæt vil sikre valgfrihed, mobilitet og konkurrence i fremtiden. Hertil må svaret også være nej. Historien har indtil nu, og især det seneste år, bevist, at ingen andre aktiviteter, det være sig i form af politiske opfordringer, henstillinger, presseomtale eller markedsføring, kan få branchen til at ændre adfærd og sikre den nødvendige mobilitet og konkurrence. Branchen er tydeligvis ikke selv interesseret i dette.

Derfor må loven ændres, så forsikringstageren har ret til at opsig sine forsikringer. Det vil kræve, at der i forsikringsaftalelovens § 31 tilføjes følgende:

1. Alle kunder skal til enhver tid have ret til at kunne opsig deres forsikringer med 1 måneds varsel uden at være afhængige af en hovedforfaldsdato eller et tilsvarende krav.
2. Denne ret skal træde i kraft med øjeblikkelig virkning for alle kunder.
3. Omkostningen ved at skifte selskab må kun opkræves som et engangsgebyr i forbindelse med selve skiftet. Omkostningen skal stå mål med de administrative udgifter.

En sådan lovændring vil betyde, at selskaberne indbyrdes er tvunget til at føre en mere aggressiv kamp for at tiltrække nye kunder og bevare de eksisterende. Det vil resultere i mere mobilitet og konkurrence og en pris til fordel for forbrugerne. Ovenstående ændring bør ikke gælde livsforsikring, ejerskifteforsikring samt forsikring, som dækker en særlig opstået risiko, der kun strækker sig over et begrænset tidsrum, når forsikringsaftalen indgås for en aftalt periode af højst 1 måned (korttidsforsikring). Opsigelsesadgangen bør ikke gælde ejerskifteforsikringer i henhold til lov om forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom m.v., der i henhold til lovgivningen herom normalt tegnes for 5 år ad gangen med betaling af hele præmien på en gang, samt livsforsikringer, hvor der gælder særlige regler om bortfald af selskabets ansvar, og hvor forsikringstageren, efter at den første præmie er betalt, ikke er forpligtet til at holde forsikringen ved lige gennem betaling af de senere præmier.

Det forventes, at en ændring af forsikringslovens § 31 vil medføre betydelige besparelser for den enkelte husstand. Konkurrencestyrelsen har ved flere lejligheder vurderet, at danske forsikringstagere betaler mere end 20 pct. for meget for deres forsikringer sammenlignet med udlandet. Den gennemsnitlige forsikringsudgift pr. husstand pr. år er ca. 10.000 kr. Skærpes konkurrencen, vil blot en 10-procents-prisforbedring betyde en besparelse på ca. 1.000 kr. netto pr. familie.

Som virkeligheden er nu, hvor forsikringsselskaberne fastholder kunderne på de gamle opsigelsesvarsler, og hvor omkostningen ved brug af den korte opsigelse langt overstiger det rimelige, vil der aldrig kunne skabes gunstige betingelser for mere mobilitet og konkurrence mellem selskaberne.

Justitsministeriet har afholdt et møde med Forsikring & Pension, som efterfølgende har sendt et brev til Justitsministeriet. Justitsministeren oplyser i det til udvalget fremsendte materiale, at hun på nuværende tidspunkt ikke finder grundlag for at overveje yderligere lovændringer ud fra konkurrencemæssige hensyn, jf. Retsudvalget alm. del – bilag 107 (folketingssåret 2004-05, 1. samling).

Skriftlig fremsættelse

Frode Sørensen (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af forsikringsaftaleloven, så forsikringstagerne har ret til at opsige deres forsikring med 1 måneds varsel uafhængigt af hovedforfaldsdatoen.

(Beslutningsforslag nr. B 10).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.